

สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ

State and Problems of Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province

รุจิรา ดวงทอง, พงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์*, สุรศักดิ์ ศรีกระจำง **, จำเริญ อุ้นแก้ว**

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตำแหน่ง และวุฒิการศึกษาและ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) และแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน สามารถเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

3. การเปรียบเทียบ

3.1 เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

3.2 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา 1) ควรสนับสนุนและมองเห็นความสำคัญของการศึกษามากขึ้น มีการกำหนดนโยบายและแผนที่จะพัฒนาศูนย์เด็กเล็กอย่างชัดเจน 2) ตั้งงบประมาณมีความเหมาะสม จัดระดมทรัพยากรทางการศึกษามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรม สร้างขวัญกำลังใจให้มั่นคงในอาชีพของบุคลากรทางการศึกษา 3) จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 4) การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม 5) ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายตระหนักและให้ความสำคัญของการร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนคุณภาพอย่างแท้จริง

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study state and problems of Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province 2) to compare the state and problems of Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province and according to positions and levels of education and 3) Guidelines for improving Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province. The sample used in the study was 327 Local Administrative Organizations Administrators, Education Administrators and teachers of Pre-School Children's education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province. The instruments used in this research were questionnaires, analyzing the data with instant programs by using the analysis of variance (F-test) and interviews.

The research findings were as follows:

1. The state of Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province overall could be arranged from abundance to diminutive including personnel, administration and management, building and premises, environment, safety, academic aspects, extract curricular activities participation and community support, respectively, and reinforcing a network of early childhood.

2. The problems of Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province overall at the moderate and could be arranged from slight to scarce in terms of building and premises, environment, safety administration an management, personnel, reinforce network development of early childhood, academic aspect, activities under the curricular and participation and community support, respectively.

3. Comparing

3.1 Comparing the state of Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province classified by positions was significantly different on the statistical level at .01. and by level of education, found no significant difference was found.

3.2 Comparing Problems of Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province classified by positions was significantly different on the statistical level at the .05.

3.3 Comparing problems of Pre-School Children's Education Development Center Management under the jurisdiction of Local Administrative Organizations in Sisaket Province classified by level of education found no significant difference.

4. Guidelines for improving Pre-School Children's Education Development Center Management: The heads of the local administration organizations, the heads of the centers and their visions needed to be improved along with the strategic plans. A sufficient budget should be provided. Every party concerned should take part in formulating an annual budget spending plan for the child development centers and mobilizing educational resources from external source to assist in early childhood education management. The training for the careers, both in terms of short term and long term especially for further education. This entailed higher motivation and better career and life security for all staff involved in the child development center. The better environments or suitable surroundings of the center. The center should carry out the preparedness activities as required by the 2003 Early Childhood Education Curriculum. This includes effective social networks with the community for good collaboration and participation.

บทนำ

ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในทศวรรษที่ผ่านมามีการใช้ศาสตร์ต่างๆ ไปวิเคราะห์สมอง ถ่ายภาพสมองเพื่อศึกษาพัฒนาการแต่ละขั้นตอน ความรู้ใหม่พบว่าโอกาสแห่งการเรียนรู้และอัตราการเรียนรู้สูงสุดอยู่ในช่วงวัยเด็ก การเติบโตและพัฒนาการของสมองเป็นรากฐานของการเรียนรู้และเริ่มตั้งแต่ทารกอยู่ในครรภ์ในช่วง 3-6 เดือน ในครรภ์มีการสร้างเซลล์สมองสูงสุด การเติบโตของสมองสูงสุดในช่วง 0-6 ปี เป็นการเติบโตทางปริมาณทำให้สมองของเด็กมีขนาด 90-95% และไม่ได้หยุดเติบโตเมื่ออายุ 6 ปี แต่เติบโตจนถึงอายุ 20-25 ปี จากองค์ความรู้นี้นำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เข้ากับพัฒนาการของสมอง จึงถือได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝัง บ่มเพาะเป็นพิเศษ โดยถือว่าการปลูกฝังหรือการบ่มเพาะใดๆ จะเป็นการสร้างฐานรากของชีวิตที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมและให้ถือว่าการลงทุนในช่วงวัยนี้ถือว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2556, น.1-2) การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาว โดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักในการพัฒนาเด็กและให้ชุมชนและสังคมเป็นฐานที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกขั้นตอน (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2550, น.7)

แม้ว่าระบบการศึกษาจะไม่จัดว่าการศึกษาในช่วงนี้เป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่ก็มีหน่วยงานที่จัดบริการพัฒนาเด็กปฐมวัย 0-5 ปี รวมทั้งการให้ความรู้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ทั้งภาครัฐเอกชนและองค์กรชุมชน เนื่องจากการศึกษาระดับปฐมวัยคือหัวใจของการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในการดำเนินงานพัฒนา/จัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี หรือ 0-3 ปี และกลุ่มเด็กอายุ 3-5 ปี ในแต่ละกลุ่มจะมีการพัฒนาและจัดบริการดังนี้

- 1) กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี หรือ 0-3 ปี ส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาโดยครอบครัว ซึ่งบุคคลสำคัญคือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกในครอบครัว กรณีที่ครอบครัวไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ จะส่งเด็กไปสถานบริการหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งมีรูปแบบการให้บริการในลักษณะสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กหรือเรียกเป็นชื่ออื่นๆ หน่วยงานภาครัฐที่ดูแลรับผิดชอบเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย
- 2) กลุ่มเด็กอายุ 3-5 ปี ส่วนใหญ่จะเข้ารับบริการการศึกษาจากสถานศึกษา โดยให้ครู ผู้เลี้ยงดูเด็กผู้ดูแลเด็ก ร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัวในการพัฒนาเด็กหน่วยงานภาครัฐที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย 3-5 ปี ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, ข 2556, น.1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก จึงเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของเด็กช่วงวัยตั้งแต่ 0-6 ขวบ ยังไม่อยู่ในภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้น หน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยจึงไม่ชัดเจนและมีหลายหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยและด้วยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีหลายหน่วยงานนั้นทำให้ระดับการส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กของหน่วยงานแต่ละแห่งไม่เท่าเทียมกัน อีกทั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายแห่ง ยังคงมีมาตรฐานการดูแลเด็กปฐมวัยต่ำกว่ามาตรฐาน จนอาจส่งผลถึงโอกาสของการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กควรได้รับอย่างเท่าเทียมกันจากภาครัฐ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นตั้งแต่แรกเกิดจนตาย ซึ่งประชากรปฐมวัย (แรกเกิด-5 ปี) นับได้ว่าเป็นวัยพึ่งพิงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ (Setting) ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด จากข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย เดือนธันวาคม 2554 พบว่า มีประชากรในช่วงอายุ 0-5 ปี จำนวน 4,624,060 คน โดยในช่วงอายุ 0-2 ปี จะอยู่ในความดูแลของครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อเข้าสู่ช่วงอายุ 3-5 ปี จะส่งเข้าสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัยต่างๆ เช่น โรงเรียนอนุบาล หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เดิมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานรับเลี้ยงเด็กในท้องถิ่นจะบริหารจัดการและดูแลโดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กรมการศาสนา และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.เดิม) กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จึงได้รับถ่ายโอนภารกิจจากส่วนราชการต่างๆ เหล่านั้นมาเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ จึงสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล) ทั้งหมด ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนภารกิจมา (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, ข 2556, น.3)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา ผู้ดูแลเด็กที่มีตำแหน่งและวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 216 คน ผู้บริหารด้านการศึกษา จำนวน 216 คน ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1,631 คน ในปีการศึกษา 2557 รวมทั้งสิ้น 2,063 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนของประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 327 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และแต่ละชั้นภูมิสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วน

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษาและผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ส่วนใหญ่ตำแหน่งผู้ดูแลเด็กและวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าโดยภาพรวมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษาและผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

- 2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการใช้งบประมาณการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามแผนการเงินที่กำหนดใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดและคุ้มค่าและมีการควบคุมการตรวจสอบการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ คุ้มค่า โปร่งใส และตรวจสอบได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการระดมทรัพยากร และการลงทุนจากแหล่งต่างๆ นอกจากการใช้งบประมาณที่ได้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูผู้ดูแลเด็ก มีจำนวนเพียงพอครบตามเกณฑ์ที่กำหนด (ครูผู้ดูแลเด็ก 1 คน ต่อเด็กปฐมวัย 20 คน) ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณสมบัติเหมาะสมตรงตามที่กำหนดในมาตรฐานด้านบุคลากร ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมสวัสดิการให้บุคลากรอย่างเหมาะสม

2.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมห่างไกลจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทของอากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุของเด็กปฐมวัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยบูรณาการผ่านการเล่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการศึกษาโดยยึดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ครูผู้ดูแลเด็กมีการสังเกต ประเมินพัฒนาการของเด็กและนำมาปรับปรุงในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กในครั้งต่อไปอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินคุณภาพภายในและจัดทำรายงานที่เป็นรายงานการประเมินตนเองทุกสิ้นปีการศึกษา

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประชาชน ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านจัดให้มีการปฐมนิเทศผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านมีการประชุมหรือสร้างความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการ บริหารศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและชุมชนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านเป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการแก่ชุมชน

2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการจัดประชุม และให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการศึกษาของเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานจัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม

3. ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษาและครูผู้ดูแลเด็ก เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีรายละเอียดข้อค้นพบ ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนจาก

แหล่งต่างๆ นอกจากการใช้เงินรายได้ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการควบคุมการตรวจสอบการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ คุ่มค่า โปร่งใสและตรวจสอบได้ มีการใช้งบประมาณการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นไปตามแผนการเงินที่กำหนดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดและคุ่มค่า

3.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดีมีการบริหารบุคลากรอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมสวัสดิการให้บุคลากรอย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุของเด็กปฐมวัย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกันบริเวณเป็นสัดส่วนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขอนามัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสภาพใช้การได้ดี มีพื้นที่การใช้งานเพียงพอต่อจำนวนเด็ก

3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการกำกับ ติดตาม นิเทศ และสนับสนุน การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ตอบสนองต่อพัฒนาการและความสนใจของเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินคุณภาพภายใน และจัดทำรายงานที่เป็นรายงานการประเมินตนเองทุกสิ้นปีการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการศึกษาโดยยึดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผลงาน ข่าวสาร และกิจกรรมต่างๆ ให้ชุมชนรับทราบสม่ำเสมอ รองลงมาคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านเป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการแก่ชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษาและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านจัดให้มีการปฐมนิเทศผู้ปกครอง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการจัดประชุม และให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการศึกษาของเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอบรมพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทางด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่านจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษาและครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา มีรายละเอียดข้อค้นพบดังนี้

4.1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร ด้านการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็กที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ด้าน คือด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกัน 2 คู่ คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้บริหารด้านการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก

4.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกัน จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษา มีรายละเอียดข้อค้นพบดังนี้

5.1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พิจารณาค่าเฉลี่ยรายคู่เป็นรายด้าน

5.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษแยกตามรายด้านดังต่อไปนี้

6.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน จะต้องจัดกิจกรรมหลายอย่าง

6.2 ด้านบุคลากร ปัญหาที่พบได้บ่อยคือการพัฒนาบุคลากร ถึงแม้บุคลากรมีวุฒิการศึกษาด้านอนุบาลหรือปฐมวัย เนื่องจากได้รับทุนการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทแต่การได้รับสนับสนุนในเรื่องการอบรม/ประชุม/สัมมนาอย่างน้อยมาก เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่น ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้นและส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

6.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้มีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุตามความจำเป็นและเหมาะสม

6.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีอายุคละกัน และพื้นที่ของศูนย์แต่ละแห่งสภาพคับแคบ กิจกรรมได้ไม่เต็มที่และผู้ดูแลเด็กส่วนมากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

6.5 ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายแห่ง ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาชุมชน หน่วยงานราชการ สาธารณสุขอำเภอ ได้มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงควรจัดหาพื้นที่ใช้สอยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มเติมหรือขยายพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

6.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยบุคลากรทุกฝ่ายควรตระหนักและให้ความสำคัญโดยร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนคุณภาพอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ ยิ้มกระโทก (2550, น.ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา พบว่า กระบวนการจัดประสบการณ์โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ อึ้งสกุล (2551, น.ค) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดสกลนคร พบว่า ระดับสภาพการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อชลี ศรีเพชร (2552, น.ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การบริหารงานวิชาการมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนัน ชันทะสิทธิ์ (2553, น.ช) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาการจัดการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยาณี ผลไม้ (2554, น.58) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอราชสีห์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน จัดให้มีการระบายอากาศที่ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวนและแสงสว่างไม่จ้าเกินไป อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ไม่ใช้ร่วมกัน และจัดให้มีที่เก็บแปรงสีฟันที่ถูกสุขลักษณะ คือ แยกเก็บของเด็กแต่ละคนและอยู่ในที่ที่อากาศถ่ายเทและเครื่องเล่นสนามได้รับการออกแบบและติดตั้งอย่างถูกวิธีมีความปลอดภัยและเพียงพอกับจำนวนเด็ก เป็นอันดับสุดท้ายสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546, น.45) ซึ่งหากทุกส่วนของสังคมตั้งแต่ครอบครัวชุมชน หน่วยงานของรัฐเอกชน ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชนและสถาบันสังคมต่างๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาเด็กอายุ 0-5 ปี และเห็นความจำเป็นในการวางรากฐานที่มั่นคงต่อชีวิตและร่วมมือกันในการพัฒนาและการให้บริการสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีความหลากหลายและต่อเนื่อง เด็กปฐมวัยก็จะได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจัดการศึกษาของมนุษย์อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ

2. จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ เขียวสวาส (2551, น.ค) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างทอง พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อชลี ศรีเพชร (2552, น.ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การบริหารงานวิชาการมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและปัญหาการบริหารงานภาพรวม อยู่ในระดับน้อย

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษา รายละเอียดดังนี้

3.1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ระหว่างตำแหน่งที่แตกต่างกันของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกันสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ เขียวสวาส (2551, น.ค) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างทอง พบว่า เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโดยรวมตามตำแหน่งแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ ศรีศรี (2556, น.ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร พบว่า จำแนกตามตำแหน่ง พบว่ามีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุณาพรหม (2553, น.ค) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของข้าราชการ ผู้ดูแลเด็ก ประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมแตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ระหว่างวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุณาพรหม (2553, น.ค) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของข้าราชการ ผู้ดูแลเด็ก ประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ ศรีศรี (2556, น.ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์ฯในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็ก เกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษารายละเอียดดังนี้

4.1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ระหว่างตำแหน่งที่แตกต่างกันของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวดล ภูอาภรณ์ (2552, น.ก) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ บุคคลที่มีตำแหน่งและสังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ เขียวสวาส (2551, น.ค) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างทอง พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาโดยรวมตามตำแหน่งไม่แตกต่างกัน

4.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ระหว่างวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ นาคุณทรง (2550, น.ช) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กที่มีปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กที่มีปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัญหาที่พบคือ มีการระดมทรัพยากร และการลงทุนจากแหล่งต่างๆ นอกจากการใช้เงินรายได้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้มีการแจ้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอีกทางหนึ่ง

1.2 ด้านบุคลากร ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดีซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมสวัสดิการรวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ปัญหาที่พบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุของเด็กปฐมวัย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า ควรพัฒนาการซ้อมรวมถึงการนำมาตรการความปลอดภัยมาปฏิบัติ

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรปัญหาที่พบคือ มีการกำกับ ติดตาม นิเทศ และสนับสนุนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ตอบสนองต่อพัฒนาการและความสนใจของเด็กซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมสนับสนุนครูได้แสวงหาข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ประเมินผลการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น ชุมชน พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรรวมถึงแบบประเมินตนเอง

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนปัญหาที่พบคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผลงาน ข่าวสาร และกิจกรรมต่างๆ ให้ชุมชนรับทราบสม่ำเสมอซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า ควรเร่งรัดเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ปัญหาที่พบคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการจัดประชุม และให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการศึกษาของเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กควรประชุมเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติและเข้าใจจุดมุ่งหมายของการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ จึงได้จัดทำข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 2.1 ควรทำการศึกษาสภาพด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ
- 2.2 ควรทำการศึกษาปัญหาด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ
- 2.3 ควรทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร อุณาพรหม. (2553). การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. ปรียญรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กัลยาณี ผลไม้. (2554). การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารศรีวนาลัยวิจัย. ปีที่ 1 (ฉบับที่ 2), 58-59.
- ฉวีวรรณ ยิ้มกระโทก. (2550). การศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ทัศนีย์ นาคุณทรง. (2550). ความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กที่มีปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภูวดล ภูอาภรณ์. (2552). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรียญรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เยาวลักษณ์ เขียวสวาส. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). นโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) พ.ศ. 2546-2550. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา. (2550). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น
- _____. (2556 ก). การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- _____. (2556 ค). บทบาทของพ่อแม่ ครูที่เลี้ยง และผู้ดูแลเด็กในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- สุดารัตน์ อึ้งสกุล. (2551). สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุนัน ชันทะสิทธิ์. (2553). การศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย. ปรียญครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อชลี ศรีเพ็ชร. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.